

Aan het college van B&W van de gemeente Leeuwarden
Cc aan de leden van de gemeenteraad en de betrokken ambtenaren

Betreft: reactie op de collegebrief over deprivatisering W&K's van 10 september 2020

Grou, 13 september 2020

Geacht college,

Met enige verbazing lazen wij uw brief van 10 september jl. over de deprivatisering van de was- en kleedgelegenheden (W&K's). Wij waren namelijk in afwachting van contact van uw kant voor een gesprek over de incidentele tegemoetkoming bij deprivatisering in het kader van de MTR. In de informele bijeenkomst over de MTR op 2 september jl. is immers op vragen van raadsleden hierover geantwoord dat er op dit punt nog onderhandelingen gaande waren. In onze e-mail van 5 september jl. gaven wij al aan dat ons daarvan niets bekend was, dus wij gingen uit van een initiatief daartoe van uw kant, wat dus niet het geval is.

Ook de inhoud van uw brief verbaast ons en maakt ons vanwege opnieuw een groot aantal onjuist- en onwaarheden eerlijk gezegd ook een beetje wanhopig. Is het dan niet mogelijk om een keer een eerlijke, correcte en rechtvaardige reactie te ontvangen? Overigens gaan wij er niet van uit dat het college bewust onjuist- en onwaarheden uit. We nemen aan dat u, aangezien een groot deel van het onrecht zijn oorsprong vindt in de vorige collegeperiode, niet de tijd en moeite neemt c.q. genomen heeft om zich echt goed in dit –inderdaad inmiddels heel complexe- dossier te verdiepen en blind vaart op ambtelijke adviezen op dit punt, wat leidt tot tunnelvisie. Boven alle brieven staat als opsteller de naam van een medewerker die als enige in de ambtelijke dienst wél van meet af aan sinds 2014 betrokken is geweest bij dit dossier en dus wel beter moet weten.

Als vrijwilligersorganisaties van de sport in de dorpen hebben we er onze buik zo langzamerhand wel vol van, maar het is onze eer en rechtvaardigheidsgevoel te na om het erbij te laten zitten. De kafkaëske situatie waarin we terecht zijn gekomen vertoont sterke parallellen met het overheidshandelen in de toeslagenaffaire, al is het daar qua omvang natuurlijk niet mee te vergelijken. Het is vrijwel onbegonnen werk om alle onjuist- en onwaarheden in de brief nu opnieuw allemaal te weerleggen. Wij deden dat eerder in de e-mails waarnaar u verwijst en de daarbij gevoegde 'Factsheet' en laatstelijk in de onderbouwing die wij u op 5 september jl. toestuurd. De allerbelangrijkste onjuist- en onwaarheden willen (en kunnen) we echter niet onweerlegd laten. Daarom toch maar weer puntsgewijs:

1. Op pag. 1 onder het kopje 'Compensatie' schrijft u: *"Wij zien dat de verenigingen in het verleden en ook in de periode tussen januari 2014 en vandaag, met iets hogere kosten te maken hebben gehad. Zij zijn immers de eigenaren van de opstallen."*
Fijn dat het college dit erkent, maar de crux zit hem in het door ons **vet** gemarkeerde woordje '**iets**'. Dáár gaat het nu net om en ging ook de discussie met het vorige college over. Het college kwam toen voor clubs met eigen W&K's met verlaging van het veldhuurtarief van € 5 per lid/jaar, later verhoogd tot € 7,50. Wij voerden en toonden toen al aan, dat dit veel te weinig was en dat de extra kosten wel opliepen tot € 15 en voor enkele clubs zelfs € 100 per lid/jaar. Dát was de aanleiding voor de Raad om het college op 16 november 2015 (!) in een raadsbreed aangenomen motie te vragen om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de wérkelijke vaste kosten van buitensportverenigingen met en zonder eigen W&K's. Het is u bekend, maar we herhalen het nog maar eens, we kregen in dit in opdracht van het college (!) uitgevoerde onafhankelijke onderzoek méér dan gelijk. De extra kosten bleken zelfs nog iets hoger dan we hadden beweerd. Voor een enkele club liep het wel op tot € 115 per lid/jaar. Voor de goede orde, hier was de geringe vergoeding van € 7,50 per lid/jaar al van afgetrokken! Deze extra kosten betalen de clubs met eigen W&K's nu dus al bijna 7 jaar. Hoezo dus '**iets**' hogere kosten! Om welke bedragen het per vereniging gaat is exact aangegeven in de nadere onderbouwing die we voegden bij onze e-mail van 5 september jl.. Wij voegen die nogmaals bij. Dat het Kostenonderzoek betrouwbaar is moge blijken uit het feit dat het college de onderzoeker later opnieuw inhuurde als adviseur voor het nieuwe stelsel van sporttarieven.

2. Iets verderop onder 'Compensatie' schrijft u: *"Geen enkele situatie in de gemeente Leeuwarden is gelijk. Zo zijn er ook nu nog binnen voormalig Littenseradiel, Leeuwarderadiel en Leeuwarden sportverenigingen die W&K's in eigen beheer hebben en houden. Sterker nog, een aantal jaren geleden heeft nog een privatiseringsronde plaatsgevonden. Wij zijn dan ook van mening dat er geen grond is voor het compenseren van deze kosten."*

Er zijn inderdaad 3 clubs in Leeuwarden en enkele in Leeuwarderadeel die enkele jaren geleden de W&K's in eigen beheer hebben genomen. U vermeldt echter niet dat zij daarvoor toen van hun gemeente een vast bedrag mee kregen, als gekapitaliseerde beheers- en onderhoudskosten. Zij kunnen op basis van die afspraken nu dus niet deprivatiseren.

Daarnaast is het zo dat de WOZ-waarde per gebouw sterk verschilt. Voor nieuwe of vrij nieuwe gebouwen is die veel hoger dan voor oude gebouwen. Voor clubs die de gebouwen van de gemeente beschikbaar krijgen speelt dit geen rol: zij betalen in beide gevallen dezelfde huur.

De gemeente hanteert in het sportaccommodatiebeleid op dit punt een solidariteitsprincipe: de veldhuur met W&K is onafhankelijk van de ouderdom van het gebouw. Clubs met eigen W&K's betalen echter zelf als eigenaar de OZB. Dus clubs met nieuwe gebouwen, zoals op Sportpark Meinga in Grou, betalen de 'hoofdprijs', terwijl de ouderdom voor clubs zonder eigen W&K geen verschil maakt. Hier komt bij, zoals we in het begin van onze Factsheet al aangaven, dat de WOZ voor sportgebouwen in Leeuwarden bij de herindeling in 2014 wel anderhalf tot 2 maal zo hoog was als in voormalig Boarnsterhim. Dus alle aanleiding in 2014 voor de gemeente om dit snel te willen harmoniseren, wat nu, bijna 7 jaar later, nog steeds niet is gebeurd.

Op grond van deze overwegingen is het natuurlijk helder dat er zeker clubs zijn die niet kunnen (vast bedrag mee gekregen) of niet willen (ouder gebouw, lage WOZ-waarde) deprivatiseren.

Dat zijn ook de clubs die in 2015-2016 niet respondeerden op het Kostenonderzoek W&K's en nu niet reageren op vragen van de gemeente hierover. Dit laat echter onverlet dat de clubs die al jarenlang met name vanwege hoge OZB c.a. te maken hebben met hoge extra lasten nu zeker recht hebben op compensatie daarvoor: niet volledig maar redelijk, zoals wij bepleiten.

3. Bij de opsomming op het tweede blad van uw brief schrijft u: *"Veel, zo niet alle extra eigenaarskosten zijn gedekt doordat de verenigingen daarop hebben ingespeeld door (sponsor)acties en het verkrijgen van (extra) sponsorbijdragen en de inzet van vrijwilligers."*

Hierbij doelt u er eigenlijk op dat er door de hoge extra kosten nog geen clubs failliet zijn gegaan. Dat klopt en zit als volgt. De hoge extra kosten hebben betrekking op de vergelijking met de clubs die de W&K's al die jaren als een soort verkapte subsidie gratis van de gemeente beschikbaar gesteld kregen. Het is deze rechtsongelijkheid die door de harmonisatie in 2014-2015 recht getrokken had moeten worden en waar onze bezwaren zich dus op richten.

De feitelijke extra verhoging t.o.v. de situatie vóór de herindeling in 2014 betrof de 1½ tot 2 maal zo hoge OZB en de daarvan afgeleide kostenelementen. Die hebben de clubs inderdaad opgevangen met contributieverhoging, bezuinigingen (b.v. op trainerskosten) en door extra fondsenwerving, acties (van oud papier inzamelen tot flessenacties en oliebollenverkoop) en nóg meer zelfwerkzaamheid. Dat de contributies desondanks niet hoger zijn dan in de stad komt dus door de grotere bereidheid in de dorpen om zich voor dit soort acties in te zetten. Daardoor is ook geen volledige maar slechte enige compensatie nodig. Deze kan, zoals we voorstellen, beperkt blijven tot de periode van 3 jaar dat aantoonbaar sprake is geweest van laksheid, traineren en desinteresse van de kant van de gemeente.

4. Verderop in die opsomming schrijft u: *"Ingaan op uw verzoek heeft een precedentwerking jegens andere sportverenigingen tot gevolg. Zoals gezegd zijn er meer verenigingen in onze gemeente die was- en kleeedgelegenheden in eigen beheer hebben."*

Dit is een drogredenering, zoals we onder punt 2 eigenlijk al aangaven. U heeft immers álle verenigingen met eigen W&K's destijds uitgenodigd voor het Kostenonderzoek en eveneens álle verenigingen, ook die uit de pas later aangesloten gemeenten Leeuwarderadeel en Littenseradiel, gevraagd of zij willen deprivatiseren. Sommige clubs hebben óf niet gereageerd, óf aangegeven geen interesse te hebben in deprivatiseren. Zoals we al stelden kán een aantal clubs niet deprivatiseren, omdat zij bij eerdere privatisering een afkoopsom mee kregen, en andere hebben aangegeven geen interesse te hebben in deprivatisering, b.v. omdat zij een ouder gebouw hebben en dus lagere OZB c.a..

Overigens is het niet zo, dat de clubs uit voormalig Boarnsterhim beslist willen deprivatiseren. Integendeel: liever blijven ze zelf eigenaar en dat de gemeente de onevenredig hoge extra kosten van het eigenaarschap voor haar rekening neemt of compenseert, waardoor er een gelijk kostenplaatje ontstaat met clubs waarvoor de gemeente eigenaar is van de W&K's. Dit was vanaf 2014 ook precies onze insteek bij de harmonisatie. Het was het college zélf dat in haar brief van 23 mei 2017 de optie uit de hoge hoed toverde om de clubs met eigen W&K's de keuze te bieden om wel of niet te deprivatiseren. Dit om zo een zo veel mogelijk 'gelijk speelveld' te creëren. De voorkeur van de clubs was en is natuurlijk om zelf eigenaar blijven en dat de gemeente de onevenredig hoge extra kosten wegvangt of weg subsidieert. Wij wezen in dit verband eerder op de mogelijkheid, dat de gemeente op grond van een aangenomen motie van D'66 in de Tweede Kamer, sportgebouwen vrijstelt van OZB.

5. Onderaan pagina 2 van uw brief schrijft u: *“wij willen daarnaast voorkomen dat verenigingen na eventuele overdracht van de W&K's achterblijven met schulden en/of andere financiële verplichtingen. Om die reden zullen wij deze verplichtingen aflossen en overnemen. Daarmee is, in geval verenigingen gebruik maken van de mogelijkheid tot overdracht van de W&K's, een incidenteel bedrag gemoeid ter hoogte van maximaal 50.000 euro.”*

Dit gaf u in uw brief van 20 maart jl. al aan en op zich waren wij blij met die opening. Wij reageerden in onze reactie van 2 april hier al op. De kern van onze reactie was, dat de overnamekosten voor It Wetterlân door u iets te hoog zijn vermeld, maar dat die voor KV Mid-Fryslân in Grou ten onrechte op nul is gezet. We beargumenteerden uitvoerig dat en waarom daar ook sprake zou moeten zijn van enige vergoedingen bij overname tot een bedrag van zo'n € 28.445. Dit herhaalden we in de bijgevoegde onderbouwing die we u op 5 september al toestuurd. Wij hebben u er toen nogmaals op gewezen dat in de optelling, waarin u tot de ca. € 50.000 overnamekosten komt, de andere dorpen van Boarnsterhim ontbreken. In de onderbouwing van 5 september noemden we de bedragen die daarmee voor zover ons bekend gemoeid zijn, nl.: voor Jirnsum € 33.583 aan boekwaarde en –inmiddels definitief- voor Reduzum € 0. Van Wergea hebben wij zoals we aangaven geen informatie ontvangen. Die onderbouwing van Jirnsum hebben wij u toegezonden.

Zoals wij en ook u in deze brief aangeven is het exacte bedrag voor overname afhankelijk van de vraag welke clubs uiteindelijk tot deprivatisering zullen besluiten. Immers de ledenvergadering van de verschillende clubs zullen daarmee in moeten stemmen, zodra de insteek van de gemeente t.a.v. de structurele en de incidentele vergoedingen helder is. Het bedrag voor overname zou dus maximaal rond de € 100.000 uit kunnen komen, maar mogelijk lager als clubs toch besluiten om niet te willen deprivatiseren. Aangezien u aangeeft dit bedrag voor eventuele overname niet in de MTR te hoeven opnemen, maar het incidenteel binnen de gemeentelijke begroting te zullen dekken, nemen we aan dat de ruimte voor gesprek daarover er nog is. In elk geval zal dit wel op korte termijn helder moeten zijn willen de ledenvergaderingen van de betrokken clubs een weloverwogen besluit over deprivatisering kunnen nemen. We vragen u daarom dit punt nu voortvarend op te pakken.

6. Op pag. 3 van uw brief onder het kopje 'Motie' schrijft u: *“Het toenmalige college heeft aan die motie (van 16-11-2015) uitvoering gegeven door het toen voorgestelde tarief voor verenigingen met eigen W&K's te verlagen van € 15 naar € 12,50 per spelend lid en een onderzoek in te stellen naar de kostenverschillen tussen verenigingen met en zonder eigen W&K's uitgevoerd door de Hospitality Group (Joop Scherpenzeel).”*

Dit is een volstrekt verkeerde voorstelling van zaken. Het college ging de besluitvorming over de vaststelling van het Sportaccommodatiebeleid destijds al in met de toezegging voor die extra verlaging van € 2,50 per lid/jaar. Aangezien vanuit de dorpen werd aangegeven dat dit volstrekt ontoereikend was sprak de Raad uit dat clubs met eigen W&K's van dat eigendom geen financieel nadeel mochten ondervinden. Om vast te stellen wat dat financieel nadeel nu precies was wilde de Raad een onafhankelijk onderzoek daarnaar en nam ook dat in de motie op. Welnu, na lang traineren van de onderzoeksopdracht is dat onderzoek er gekomen en we noemden het vaker, het bleek nog erger dan vanuit de dorpen steeds al was beweerd. Naar onze mening is de Raad het aan haar eigen geloofwaardigheid, de democratie en het dualisme verplicht om nu, 5 jaar later, haar eigen raadsbreed aangenomen motie recht te doen.

U besluit uw brief met de positieve uitnodiging om *“in een persoonlijk gesprek met de wethouder te reflecteren op het proces en tot een afronding van deze langlopende kwestie te komen”*.

Op zich stellen wij deze uitnodiging natuurlijk op prijs. Behalve een kennismakingsgesprek na haar aantreden begin 2018 is er nooit sprake geweest van enig contact met de wethouder over dit dossier, behalve een keer heel vluchtig in de marge van een bijeenkomst over de nieuwe sporttarieven. Verder zijn er alleen enkele ambtelijke contacten geweest, maar dat weer vrijwel nooit met de opsteller van alle brieven, die zoals we al aangaven als enige al van meet af aan bij dit dossier betrokken is.

Het gesprek met de wethouder zou wat ons betreft plaats moeten vinden nadat de Raad zich over de compensatievraag heeft uitgesproken en dan inderdaad moeten gaan over de afronding van dit langlopende dossier. Het zou het college wat ons betreft sieren als de wethouder in het reflecterende deel van het gesprek ruiterlijk de fouten toegeeft, die er door het college op dit dossier de afgelopen jaren zijn gemaakt en die wij eerder in deze brief en in de Factsheet aangaven.

Zoals ook eerder de afgelopen maanden sturen wij ook deze brief Cc naar de Griffie en de meest betrokken raadsleden en ambtenaren.

Met vriendelijke groet,
Het bestuur van Stichting Sportcentrum Grou

